

ԱՉԱՏ ԲԵՍ

Այս վերնագրին սակ պիտի շարունակուին նրաստակորից և այն յորտեսներն որ Ազգային Մեծախոսքի արքային գոծարքունիքի կր յոչախելն և արքային զուրս ևն խրաքարտրեսան պատասխանատուներն են:

Նախորդ՝ Տ. Վ. ձեռնարկին յորտեսարարդին շարունակ եր' երբ ստացանք պաշտօնական յայտարարութիւնը, Մասնական Արարտար՝ Օրենսդիրն:

Սոյն հաստատու մտազմայն առաջին երևար Տ. Վ. ձ. ի գրութեան վրայ չ'արունցար:

ՍԱՀՄԱՆԱՐԻՈՒԹԵԱՆ

ՃԵՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆԵՐԸՆ

(Շարն. նախորդ թիւնն ևս վերջ)

Ասանկ պարագաներու տակ ազգային ոգին կենդանացնելու, ու ամէն շնորհակալող զիտաւորութիւնները մտոցնել ապով միութիւն մը յոչացնելու ևս վտանգութիւնը տեղը բերելու համար, գէթ բառ մեզ, ազգին ներկայ վիճակին մէջ աս ընդունուած ու գործարկուած միջոցն ի՞նչ աւելի յարմար միջոց մը կրնայ ըլլար:

Երեսփոխանական գրութեամբ ընդհանուր ժողովուրդը մէկ տեղ բերելով Ազգային ժողով մը կազմել, մասնակարգութեան համար Սահմանադրութեան հիմնական օրէնքները տնոր ներկայացնելու և ընդհանրութեան կամքին որոշումներն գործողել: Ինչպէս վերը սահմանադրական սկզբունքներն վրայ խոստած տաննիս ըսինք, սա երկու բանին միանգամայն կը ծանայէ: այսինքն ազգին կառավարութեանը համար օրինակարգութեան միջոցն է, ինչպէս Պօլսի տեսնուեցաւ: Սահմանադրութեան գործարկութեան գրուած երկու տարիներուն մէջ:

Ուստի մեր ժողովուրդին իր որոշման ու իր ազգին պատուին զգացմանը մեր վտանգութիւնը մեզի ներքին համոզմամբ ըսել տուաւ ընկերութեան գոծակնանը համար այս երկու հիմնական ու կարեւոր բաները: Ինչպէս նախկին օրինակարգութիւնը ու ժողովուրդին հնազանդութիւնը իրօք կատարուեցան, ուր որ օրէնքը ախրք: հասարակ ժողովուրդին համոզումը այն է թէ՛ (չարտաթ ըլա քեհլէն բարձր անք անք) սակէ սո՛ ճշտարտութիւնն ալ կը հետեւի թէ՛, ազգին ներկայ գրութեանը մէջ ներկայացնող օրէնքին ու գործարկը պաշտօններութեան ընտրութիւնը ընդհանրութեան կամքն կը բղին: Ազգին երկու վիճակները՝ եկեղեցականներն ու մեծերը բան մը չեն կորսնցուցուիր: (Ինչպէս որ Պօլսոյ մէջ առաջին անգամ Սահմանադրութեան գործարկութեանը հակառակողները վերջնապէս երկու գլխաւոր պատճառները ունին, բայց բան մը չկորսնցուցին) քանզի սչ միայն անոնց քիչ շատ մասնաւոր վիճակ մը ունենալը կը պահանջէ ամբողջ ազգային կամք յառաջ բերելու համար անոնք ընդհանրութիւնը կազմող երեւելի մասերը ըլլան, ալ և ընդհանրութեան ընտրուած ըլլալուն պարագան: (Եթէ ընտրութիւնը և նարկու պիտի ընտրութիւն) անոնց վիճակին քնական արժանապատուութեանը վրայ օրինակարգ արժանապատուութիւնն ալ կ'աւելցնէ: Կատարուած փորձերը հաստատած են այս:

Ինչպէս ամէն վիճակ, ամէն գրութիւն, ասանկ ալ Սահմանադրական գրութիւնն իր մասնաւոր առաքելութիւնն ունի, որով միայն կրնայ պահպանուիլ, ասիկա ալ հասարակաց ոգին է. բացարձակ գրութեան մէջ, միտպետն է ան ընդհանուր կեդրոնը, ուր ընկերութեան բոլոր գործողութիւններն իրենց բնական ծանրութեամբ կը գլխին: Բացարձակ գրութեան նպատակը մեծութիւնն ու փառքն է, որուն ամէն բան զոնկու է: Սահմանադրական գրութեան մէջ ան կեդրոնը ընկերութիւնն է, և միակ նպատակ՝ հասարակաց օգուտը: հասարակաց ոգին սա օգուտը միայն գիտող առատաբանութիւնն է: հասարակաց օգուտը ասանոր համար կը գիտուի, որ բոլոր անհատներուն օգուտն անվրէպ կերպով ձեռք բերուի, քանզի ընդհանուրին երջանկութիւնն հարկաւ մասնաւորին երջանկութիւնը կը հետեւի:

Ուրիշ բան մը, հասարակաց օգուտն այնպէս անվրէպ չկրնայ ծանցնուիլ, ինչպէս նոյն իսկ հասարակաց միտքը: և այս միտքը բացարձակ ընդուն մեծագոյն մասին ձայնն է, ուստի հասարակաց ոգին Սահմանադրական գրութեան այն գծաւորին՝ բայց ճշտարիտ առաքելութիւնը ամէն անհատ կը պարտաւորէ որ մեծագոյն մասին հնազանդի:

Անհատներուն կամքը, կողմնակցութիւններուն ջանքերը, ազատ մտուլը, ընդգրկուածութիւնն՝ ամենն ալ ներկի են: Բայց այնչափ տան օրինակար, ցորչափ որ մեծագոյն մասը ճանչցուած չէ՝ անիկա ճանչցուելուն պէս անոր ամէնը հասարակաց օգուտն նպատակէն կը դազրին այդ պարագային մէջ միայն:

Եւ եթէ շարունակուին, ոչ թէ առաքելութիւնն ալ չարեաց ազդուր կը գտնան: միայն թէ՛ մտադրութեան մասնաւոր չեն ազգային գործող ընթացքը և այս գլխաւորաբար Մամուլին պարտականութեան մասն է: Միայն թէ ազգային իշխանութեան գլուխ կեդրոններն ալ Մամուլին վերութիւնը անարգելու չափ միմարացած ըլլալու չեն:

Շահակասութեան զուրկ չենք նկատել հրատարակութեան տակ հետեւեալ նամակը, որ 1860 ական թուականներուն, Սահմանադրութեան նոր գործարկուի սկսած ատեն Երեսփոխանաց ընտրութեան համար Ընդհանուր ժողովին ընտրուած Փորձարկը ժողովը թաղերը զըրկած ընտրելաց ցուցակին հետ միացուցած էր:

ՊԱՏՃԷՆ ՆԱՄԱԿԻՆ

Ազնիւ եղբայրներ:

Ընտրութիւնը լաւ խորհրդէք, շատ խորհրդէք, քանզի մեծ է ձեր պարտաւորութիւնը: Հայ Ազգին Երեսփոխաններն պիտի ընտրէք: Տարբ տարի է անոնց պաշտաման չըջանը, անոնց պիտի յանձնէք ազգային կառավարութեան մեծամարմինը զեկն, միւր բանիւ անոնց ձեռք պիտի ըլլայ ազգին կանգնուած ու կործանուած, կեանքն ու մահը, յիշեցէք որ ազգին երեսփոխանութիւնը մի անգամ պիտի ընտրուի ամբողջ Անկէց ետքը երկու տարին անգամ մը ըլլալիք ընտրութիւնները մասնաւոր կը համարուին: վասն զի անոր միայն հինգերորդ մասը պիտի փոխուի: և որովհետեւ ազգային Սահմանադրութեան օրինակարգը գործարկութեան հաստատութիւնը նա և հինգ տարի ետքը վերանորոգութիւնը, այսինքն ազգին ապագան այս անգամ ընտրութիւնը երեսփոխանաց ձեռքն պիտի ըլլայ: նախկին օրինակարգին երեսփոխանութեան համար պարտութիւնը ընտրել Սահմանադրութեան 68րդ յօդուածին պահանջած հանգամանքն ունենալէն զատ, փորձաւորութեամբ, հանձնարով, տալանդով, և այլ ուրիշ կատարելութեամբ, նա մանաւանդ ազգասիրութեամբ երեւելի հանդիսացած ըլլան: ԸՆԾՈՒՄ՝ մի գուցէ նշանակելք այնպիսիներ որոնք գառաւորութեան, խորհրդէ և խոհմանութեամբ խոսելէ զուրկ, մի միայն իրենց կրթից՝ իրենց կամքը գերի են: իրենց գերիկից ընէ կ'ուզեն զազգին խառն: ընտրելէք այնպիսիներ, որ ունենան գլխաւոր սիրտ, որով գլխին Ազգին կարեկցութեան արժանի տարու և սրտածիրի վիճակին վրայ, ամէն հայ առ հասարակ արժանի չէ այս մեծ կոչման: ճշմարիտ Հայը պետք է փնտռուի:

ԸՆԾՈՒՄ՝ ըլլալ թէ ձեր բոլոր ուշադրութիւնը միայն ձեր ներկայացուած ընտրելեաց ցուցակին վրայ դարձունէք, ապա տեք անոր հետեւի կամ չհետեւիլ, իրքեւ Իրիզիմէն՝ լապտեր ի ձեռքն օրոնցէք արժանաւորներն: մի խառնէք տղու պէս ձեւի եղանակներն, ու չգրէք: ըլլալ թէ այսպէս ընդհանուր ընտրութեամբ միանգամայն հաստատուելիք ամենակարեւոր մարմինը չ'ընտրուին ամենակարեւոր անդամները: շատ և շատ կը համարուիք ըստաներու՝ եթէ անգամ մը դարձունէք սպերիկը Հայ ազգին կարեկցի մարմնոյն վրայ: տառապանաց արեամբ չազնաւած կը հեծէ ցուպին: կիտարունչ գետինը փառած օգնութիւն կը խնդրէ: և միթէ լոկ տեմեկով կրնաք անդադր գտնուիլ, անոր հեծեմանցը, չէ՞ք կրնաք կարող բռնիկներ հանել, որպէս զի անհրաժեշտ եղած դարձան ամենայն ճշտութեամբ փոխազննեն զարմանն անոր վերքերը, պատեն ու պետք եղած սպիտակիքը մաստցանին: Լա խորհրդէք, և երեսփոխանք պիտի ըլլան ի արժանապիւր: և ի՞նչ քու, անհմուտ, անփորձ և անհոգ անձին ըլլան, շատ քիչ ժամանակ ետքը պիտի լսենք անոր մահանալն... ու ցաւերք, բայց ի զուր, որով-

ԴԵՊՐ ԻՍՄԱՅԻԼԵՒ

ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԴԵՐԱՎԵ ԵՒ ԸՆԿ

Ամերիկեան Դերակ և Ընկ. կը յայտարարեն թէ՛ իրենց նախկին բոլոր յաճախորդաց և Թէ՛ ամէն անոնց՝ որոնք կ'ուզեն նոր յաճախորդ ըլլալ, թէ՛ ներկայ Հոկտ. ամսոյ 10էն սկսեալ պիտի բացուի Իսմայիլիէի պողոտային վրայ Բարրոն քիլիքիսի գիւղաց, Գլուխ Ալլամանի տակ, իրենց նոր գերակի վաճառատունը:

Ընկերութիւնը ամէն ջանք ի գործ դրած է կերպաներու մաքուրին ընտրութեան և գոյններու ամէնու ճաշակին յարմարութեանը:

Մեր կարի ու ձեռք մաքրութեանը համար, մեր ունեցած յաճախորդներու գոհունակութիւնը կը բաւէ ապացուցանելու թէ՛ երկու սեռին ալ — արանց և կանանց — հազուապէս բոլոր ճիւղերուն մէջ պարտաւոր ենք գոհացնելու ամենէն նրբաճաշակներն անգամ:

Մէկ անգամ փորձեցէք ևս շիտի հաստատէք մեր յայտարարութեան ճշտութիւնը: Կը կրկնենք, կերպասի լաւութիւնը, գործի մաքրութիւնը և ճշգրտութիւնը կատարել է:

335

ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԴԵՐԱՎԵ ԵՒ ԸՆԿ

հետեւ անօգուտ. և միթէ ստակալի ճիւղացներ չենք ըլլար, եթէ մենք մեզնէ մեր ազգին հիւանդ մարմնոյն մահանալուն պատճառ կ'ըլլանք, ճշմարիտ ազգասէր երեսփոխաններ պետք են: զանոնք նշանակու համար վարկեան մը միայն բաւական չէ, ժամերով օրերով ընտրութեան կարտ է, քուէմուլթը որ արեւուդ մէջ կը գտնուի, պետք չէ հարեւանցի կերպով անխարկել ու անցնիլ, այդ թու վիճակն որ ձեր պիտի մէջ կը գտնուի, ձեր և մեր բաղդերն են, անոնցմով պիտի վճռէք ձեր, մեր և հետեւաւոր ամբողջ ազգի մը մահն ու կեանքը, և վայ անոր իւր ձեռքով կը գրէ իր և իւր ազգին մահուան վճիռն: յաւիտենական նախատանաց արժանի են այնպիսիք վերջապէս: (ԸՆԾՈՒՄ՝) մեր շուրջը կը պտտի գեղեցիկ բաղդ մը, ունինք հայրախնամ կառավարութիւն մը, և անոր շնորհած Սահմանադրութիւնը, վանենք այս փնքնելի բաղդը, միթէ անխահուստութիւնը ըստ չենք ըլլար, ու աշխարհի և ազգաց իրաւացի նախատանաց արժանաւոր:

Հազար փառք ընտրելին, որ ուշադրութեամբ կը կատարէ իր անհրաժեշտ պարտքն այս ծանր պարագային մէջ:

Կ. Պօլսի 10 Օգոստոս 1863
Կ. ՄԻՉԱՆՅՅ

ԱՐՇԱԼՈՅՍԻ ԲԱԺԱՆՈՒՄՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրուի Գաշիքի մեր յարգելի բաժանորդներէն, որպէսզի բարեհաճին անմիջապէս երկրորդ մը մեզի իմացնել, եթէ մինչ օրէն ճշտարարման հետեւեալ օրը չ'ստանան իրենց թերթերը: Բացարձակ յայտարարութեան եթէ տեղի ունենան պիտի ծանուցուի միւսայն թերթի միջոցաւ:

ՆԱՄԱԿ ՓԱՐԻՉԷՆ
EST-OUESTI ԳՈՐԴԱՆԱԼՈՒԹԻՒՆ

Կը խնդրէք որ երբեմն, քաղաքական և կառավարական խնդիրները մէկ կողմ թողլով, Կ. Պօլսոյ ներքին կեանքով զբաղիմ: Բայց ի՞նչ կեանք կայ այստեղ որ արժանի համարիմ գրի առնելու, կեանք կայ այստեղ իսկապէս: այս տեղի ժողովուրդը կը կարծէք թէ՛ կ'ապրի՞, ապրիլ բառին բուն նշանակութեամբ: Մայրաքաղաքին բնակչութիւնը — շատ չիլ թայտուած թեմա — կը նմանի սլաւարի երամակի մը որ ամէն բանէ սարսափելով կը սկսէ անդին անդին վազվել: Կ. Պօլսոյ բնակչութեան զրեթէ ամբողջութիւնը առաւելուն արթնալու պէտք է Աստուծոյ փառք կուտայ զինքը այդ օրոտն լայնի և արեւուն արժանացուցած ինքնու զամար...: Ալ ի՞նչ կ'ուզէք այս վիճակին մէջ գտնուող ժողովուրդէ մը: Տեղ մը 5-10 հոգի հաւաքուելով,

ժողով մը կազմել ու է գրական, գիտական, հասարակական կամ այլապատկան բանի վրայ մտածելու վիճելու համար, բնաւ մտքէ իսկ անցնել չ'արժէր, որովհետեւ այդ բանը բացարձակապէս անկարելի է Կ. Պօլսոյ մէջ: Նոյն իսկ պաշտօնական մարմիններ տալարին գծաւորութեանց կը հանգիպին... ալ ուր մնաց անհաստեղ...:

Կ. Պօլսոյ ու է թաղին մէջ կը բնակիս, կ'ուզես ուրիշ մէկ թաղի մէջ բնակող բարեկամիդ կամ ծանօթիդ ու ազգականիդ տունն երթալ ու գիտուածով այնտեղ գիչերիլ, անտանելի օրտնեղութեանց կը մասնակցես: Եթէ չ'ուզի մատնիչները, լրտեսները շնորհիւ ստիկանութեան կայրութիւն զո՞հ երթալ — անմիջապէս ձեզ օտարիանատուն առաջնորդել և իմացնել թէ գուք այն գիշերը իր տունը հիւր պիտի մընաք...:

Իսկ եթէ ձեր հիւրը գաւառներէն կամ երայրայէն հոն գալու դրակի, ալ Աստուած հնուս. ընէ ձեր վրէժուն գաղիքը: Պետք է անմիջապէս զայն առաջնորդէք օտարիանատուն և օտարիանատուն պաշտօնեան անոր կ'ուղչէ Աստուածաշունչ գրքին բովանդակութեան չափ հարցումներ: — Անունդ ի՞նչ է. ազգանունդ, տարի՞քդ, ո՞ր տեղացի ես, ո՞ր ես ծներ, ո՞ր ուսում տուած ես, ո՞ր գարտը եղած ես. վարձապետներդ որոնք եղած են. վարձապետներդ ամբանացած էին թէ ամուրի, դուն ամուսնացած ես, կինդ ո՞վ է. ի՞նչ կ'ընէ. դուն ի՞նչ կ'ընես, ո՞ր աշխատած ես. ո՞ր քաղաքները բնակած ես. ինչու մեկնուր ես. ի՞նչու եկեր ես Կ. Պօլս: Գուցէ Գուցէ ունիմ, ամառ թէ աղիկի, քանի՞ հատ ես, քանի՞ տարեկան ես, ի՞նչ կ'ընես, ո՞ր կը գտնուի. ինչու՞ հետք չես բերեր, դուն այս մարդը կը ճանչնամ (քեզ հիւրընկալողը մատնացող ընկելով), ո՞րտեղ զինքը ճանչցեր ես, ե՞րբ, հետք ի՞նչ յարաբերութիւն ունիմ, ուրիշ անգամ եկեր ես անոնց տունը, ասոր կինը զաւակներն ալ կը ճանչնաս: Համարիմ ունիմ, անցալիք ունիմ. Կ. Պօլս ի՞նչ պիտի ընես, ո՞րչափ ժամանակ պիտի կենաս, այս տեղէն ո՞ր պիտի երթաս: Ի՞նչ կրօնքի կը պատկանիս, կարդալ գրել գիտե՞ս, ի՞նչ բան կը կարդաս, որո՞ւ թղթաւ թղթակցութեան մէջ ես...: Ասոնց վրայ աւելցուցէք ուրիշ հարկաւոր տեղի և անտեղի, ծիծաղելի, գոճաւայլանակ, անաւօթ հարցումներ, որչափ որ ձեր միտքը ձեր երեւակայութիւնը կը ներք...: — Ստիկանատան պաշտօնեան յետոյ կը հաւանայ հիւրընկալողին և հարցումներու հետեւը մ'ալ անոր վրէժուն կը թափէ. և յետոյ միայն անոր հրաման կուտայ իւր բարեկամը հիւրընկալելու:

Օտարականը պարտաւոր է օրոտան մէջ կատարած բոլոր գործերը մեկիկ մեկիկ պատել ստիկանապետին, իսկ հիւրընկալողը ամէն առտու և ամէն երեկոյ պէտք է ներկայանայ ստիկանատուն և յայտարարէ թէ իւր հիւրը գիշերը իւր տունն անցուց և նոյն գիշերն ալ իւր յարկին տակ պիտի կենայ...: Հիւրը մեկնելէ առաջ պետք է ներկայանայ ստիկանատուն և յայտարարէ

Յ. ՓԷՄՊԵՃԵԱՆ ԵՒ ԸՆԴ

Գ.Ա.ՆԻՐԷ (ԵԳԻՊՏՈՍ)

Հնագրական Հասիկ - ՓԷՄՊԵՃԵԱՆ

26. ՉԱՊՐԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Թէ նոյն օրը այս ինչ ժամուն կը մեկնի այս ինչ տնէն, բայց մեկնելէ առաջ նորէն երկար բարակ հարցաքննութեան մ'ալ կ'ենթարկուի: Յետոյ հիւրընկալողը իւր կարգին պէտք է ներկայանայ ոստիկանատուն և յայտարարէ թէ իւր հիւրը մեկնեցաւ այս ինչ տեղը...

Ըստմենքս ձեզ կատակ կը թուի անշուշտ, բայց հաւատարմութեան մէկ փորձիկ պատկերն է որ ձեզ կը ներկայացնենք: Միայն պատկերը, որովհետեւ իրականը պատմածէս շատ աւելի խիստ, շատ աւելի դառն և անտանելի է: Ահա ահի ձեզ Կ. Պոլսոյ ներքին կեանքին մէկ կողմը, ուրիշներ ալ ուրիշ առթիւ մը...

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՆ

ԻՐԻՄԵԱՆ ՀԱՅՐԻԿ

Կոյնակէն կը տեղեկանանք թէ՛ Ն.Ս. Օժոթիւն, Խրիմեան Հայրիկ, գնահատելով Միս Էլիս Սթոն Պաշտօնէի հայտարարական ձեռնարկները, իր օրհնութեան հետ մեկ տեղ, սակայն գեղեցիկ և արժեքաւոր վարդաբան մը ընծայ զրկելով՝ կը մարտնչէ որ այս վերջնոյն հայոց համար ցոյց տուած համակրութիւններն տեւական ըլլան:

Օր. Պաշտօնէի նուիրուած առարկան Պոսթօն տարած է Էլիմիանի ճեմարանին ուսանողներէն մին:

ՄՆՈՂԻ ՍԸ ԿԱՐԾԻՔԸ

Գալստեան վարժարանին վրայ ալ չը խօսուի կ'ըսեն: Անցեալ օր ծնողք մը այս գանգաւորները ըրած է Արշալոյսի Խըմբագրութեան պատկանող անհատներէ մէկուն և աւելցնած է թէ՛ Փարսաճնորու, Ռամսէսներու, Ռատմէսներու, Օսիրիսներու յիշատակակէց երկրին մէջ ահա ազգ զինք յատկանշող հնութիւն մը կամ նորութիւն մը սեփ, արդեօք հայրուն ալ այդ «անուանի արքուն» ըլլալը:

Մնողքին յայտնած այս կարծիքին վերջում մը աւելցնել կամ պակասեցնել մեր գործը չէ, և կը կարծենք թէ՛ «անուանի արքուն» գիւտին վրայ ուրիշ ծնողներ ալ պիտի հիանան. սակայն բան մը կայ որ այդպէս մտածող ծնողները նկատողութեան չեն առնիր. այն է՝ գիտնալ թէ՛ վարժարանի մը բարեկարգութիւնը ծնողներուն գէպի այդ հաստատութիւնը ցոյց տուած արթնուն ու աշխույժ հակողութենէն կախեալ է. որչափ որ ծնողք անհատագէտ և առանձին իրենց գտնուած տեղերուն մէջ կը խօսին անչարժ կալուածներու պէս, և օրհնաւոր գիւտններ չեն ընեն առ որ անկէ, վարժարանն ալ միտ, անուանի արքուն կը մնայ ու պիտի մնայ և այդ արտաբաւական է արդէն երկարաբան ընդհանուր հայրութեան ճակտին:

Կը լսենք թէ՛ ծնողներուն խորհուրդ տուողներ կան թէ՛ իրենց զաւակներուն կեանքը չ'ապահովագրած Գալստեան վարժարանի զրկելին, մեծ պիտի մը ըլլալը ապագային պիտի դգան, որովհետեւ՝ մեկը թողով որ իրենց զաւակները ազտոտ, նեղ, անապահով փողոցներէ պիտի անցնին, միտ կողմէ՛ վարժարանի շէնքն ալ փլելու վրտանք կ'սպառնայ երբ:

Ահաւասիկ իրաց կացութիւնը, ծնողները եթէ կ'ուզեն թող քնանան դեռ, ու երազներ տեսնեն, որ մը իրենց անհոգութեան վրայ արտաշուտ համար:

«ԱՐԱՒՍ» ՆՈՒԱԳԱՍՈՒՄԻ

Այս խոսքն ալ իր այժմեական խընդ

զիրենք ունի զբաղելու: Թերթիս Խմբագրութեան ուղղուած նամակէ մը կը տեղեկանանք թէ՛ 15 նոյեմբերի նորաթիւ երկույն ընդհանուր գումարում մը տեղի ունեցած է Գալստեան վարժարանի մէջ և ուղղուած է 4-5 հոգիէ բաղկացեալ բաժնուած մասը վերստին միացնել բուն խումբին հետ:

Մեզի ուղղուած նամակէն կը հետեւընենք սակայն թէ՛ միջամտողներու բանակցութիւնները անհետեանք մնացած են, որովհետեւ Արաքս խմբի անդամը նկատած են որ միջամտողներու մէջ մասին կարծիք բացարձակ միակողմանիութիւն կը բուրդէ, և ընկերութեան իրական շահերը չեն որ այդ ջանքերը տեղի ունենալու պատճառ եղած են, այլ անհատական հաշիւներ:

«Արաքս» նուագախմբի անդամոց ցոյց տուած և անհոգի ու լուրջ գործունէութենէն կարելի է հետեւցնել թէ՛ խումբը արդէն ինքն ըստ ինքեան յառաջդիմութեան մէջ է և կարող շատ բարձրէն նայելու այն ամէն շարժմանց վրայ, որոնք ինչ ինչ նկատուածներէ յառաջ եկած են:

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆԸ

Հոկտեմբեր 5էն առդին երկու հատիկ ամիսներ կը օտհին. և Գեղար. 5ը կը մտենայ: Այս ամիս պայմանաւորաբար է, որ Բարեգործականի Ընդհանուր Ժողովոյ անդամոց կողմէ շնորհակցեալ, մեղապարտ և ամբաստանեալ նախարար Գործադիր Վարչութեան, անոնց շինու պատասխաններն ալ լուսելու համար:

Այժմ՝ գրեթէ հարկ չմնար խոստարան հանը ըլլալ աճաբաստանեալ անդամոց նկատմամբ, որոնք ահա գնով ջանացին բաժնետէրերէն ամենէն գերահասանները շուրջ ու խաբել, և անոնց քուէները կարգելով վերստին բաշխել այն ամիսին վրայ, ուր սակայն փուշերով լեցուց իրենց նախկին զեղծարար ընթացքը:

Գեղարքունիքի քիչ մը ցուրտ բայց հոսեցի երանակին ալ՝ դուռնա գէմքով ու զսղահար սրտով համարատուութեան առեւանի ներկայանալ, քիչ մը անախորժ ու նոյն իսկ անպատեհ պիտի գտնեն անշուշտ մեր Բարեգործականին բարեգործները. սակայն սպասենք...

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պ. ԳՕԻՕՐՏԱՆ. — Հակառակ այն զրոյրներուն թէ՛ Պ. Գոգօրտան առաջիկայ Ուրբաթ օրը պիտի մեկնի գէպի Բարիդ, յետաձգուած է այս մեկնումը:

Գահիրէի Ֆրանսական Գաղթականութեան կողմէ այս երեկոյնան արուելիք հացկերոյթէն վերջ, Պ. Գոգօրտան վաղը Ազգ. բանդրիս ալ ներկայ պիտի լինի տեղւային Գաղթականութեան կողմէ ի պատիւ իրեն սարքուած հացկերոյթին և պարտիք օրը Գահիրէ պիտի վերադառնայ, ուրկէ Բոր-Սայիտ պիտի մեկնի Գեղար. 1ին նաւ նստելու համար:

Պ. ՄԱՔՍԻՄՕՅ. — Ռուսոյ գիւտնագիտական գործակատարը Պ. Մաքսիմով Գոցնուարի վերջերը պիտի հասնի և Փետրուարի սկիզբները պիտի ստանձնէ իր պաշտօնը:

ՋՐԵՆՂՋՆԵՐԸ. — Հանրային շինութեանց նախարարութիւնը, ելնական նախարարութեանէն 3500 երկրպ. ոսկիի վարկ մը խընդրած է՝ Ասուանի ջրընկերութեան բացման հանգէսներուն ծախուցը յատկացնելու համար:

ԼԷՕՔՈՒՏ ԹԱԳԱՒՈՐԸ. — Տեղական Գեր-

թերէն մին ստոյգ աղբիւրներէ կը տեղեկանալ թէ՛ Յունուար ամսոյ վերջին կիսուն Պէլճիոյ Լէօքօլտ թաղապար Կահիրէ պիտի գայ և մէկ շաբաթի շտապ պիտի մնայ:

Պէլճիոյ գիտնադիտական գործակալութիւնը այս մասին ս'է է պատճառական տեղեկութիւն հաղորդած չէ կըսուի:

ՊԱՆՔ ՕՃՕՄԱՆ. — Պարտատի Գանք Օ. թոմարի Տնօրէնը, Պ. Քրիշթի, ընդհանուր տնօրէն անուանուած է երկրպատի Տնօրէն, որուն անօրէնը Պ. Փօճէ հրաժարած էր:

ՀԱՍՏՈՅՔ. — Երկաթուղոյ վարչութեան, հեռագրատանց և Ազգ. բանդրիս նաւատարային հասցիները Հոկտեմբեր 21 էն մինչեւ 31 հետեւեալներն են:

Երկաթուղի 85550, հեռագրատուն, 2603 և Ազգ. բանդրիս նաւատարային 1742 այլ և այլ 157 եգ. ոսկի:

ԱՐԱՄ. — Անցեալ օր խալիճի թրաւվէյը կոխուող Պէնի Սուրէնի կողմերը գերման մանուկ մը որ զպրտէն դարձած իր ընկերներուն հետ գնտիկ (պիլեա) կը խաղար:

Ոստիկանական քննութիւնը կառավարը պատասխանատու նկատած է այս արկածին համար:

ԳԵՂՈՒՆԻ

Տեղոյս Լարան-Բնութեան մէջ կը ծախուին մէկ տարեկան «Գեղունի» ներք: Մէկ տարեկան վեց թիւերը՝ 3 ֆրանքի:

Կ'արժէ որ, այսքան չնչին գումարի մը փոխարէն, գրասէր և գեղեցիկը զնահատել գիտցող ազգայիններ ունենան այս իսկապէս սիրուն ու գեղեցիկ արկածներէն, իբր գեղարուտարի փունջ մը իրենց գրասենեակին մէջ:

Անենալ վաճառքներ գիծը Տիար Սեդրաք Օտագալեանի, որ «Բաղմալի» Պատ. Խմբագրութեան առաջարկին վրայ անձնուրաքար ներկայացուցիչ եղած է «Գեղունի» սպանելու համար երկրպատի մէջ:

Boite Postale N° 244

Հ Ե Ռ Ա Գ Ի Ր Ն Ե Ր

Էստեն 22 նոյ. — Հոյակարար մեքաշարժ Բրիք մեքա, կառուածար ըլլալով:

Արեւի 23 նոյ. — Յունաստանի Նիսօշա Իշխանը և Իշխանուհի Կասալ և պաշտօնապէս ընդունուցան:

Միլիտար Մեքոյոյ և Նապոլիոնի և Նապոլիոնի Մեքոյոյ ընդ մեքաշարժի և Նապոլիոնի ընդ մեքաշարժի:

Կարագու 23 նոյ. — Վեներեան զաւանսի գաղտնագար անգլիական «Մանթօ», ընդունուցանուի Օրեւոֆ զրկուելուն դեմ, որովհետեւ այս ընթացքը Վեներեանի կառավարութեան իրաւաստեանց մէջ ուսրնագրիս կը նկատուի:

Շանկ-հայ 23 նոյ. — Այսօր ֆաղափիկ պարտուր նիսաւ ճարտարական գործարարութեան մեքաշարժի:

Ատեն 23 նոյ. — Ռուս գործարար պարպիցիկ հեներալ զաւանսի, և պիտի սպասեն ֆրանսի յանձնարարիկի աշխատութեանց արդիւնքի:

Պրոմիս 24 նոյ. — Կ'ըսուի թէ Պ. Բրիլիեր իրեն հետ 700,000 սրբոյնի Ռոքորիս կը սակի այս գումարիկ մէջն է և նախ հարաւայիկ Արիլիեան երկարուրդի 3500 լարմեքոյերը:

Բարիդ 25 նոյ. — Պ. Լուպե ընդհա-

կան Վոր արարելիս յազար:

Խոնդրարար նիսաւ ընտրութիւնը, որք մեծ յանձնարարութիւն:

Փոքր և մեծ խոնդրարար ընտրութեան մեքաշարժի ընդունուցան Պ. Մեքի ընդունուցան Յանձնարարիկի մէջ ինչ գիտնալ ընդունուցան կառուարարիկ, ան յայտարարութեան մասնուցուցու:

1903 ՀԱՆԴԵՍ ԱՄՍՈՐԵԱՅ

Ուսումնասիրելը բարձր իւր վերջապատութեան արդիւնքն ու կը մտնէ երկրպատուութեան արդիւնքն: Այս մէջ շնորհակցեալ ընտրութեան ընդունուցան կը խնդրուի, իսկ ազգայինները կը հրաժարուին ընտրութեան: «Հանդէս ամսագրոյ» ամսագրը պիտի հրատարակուի կանոնաւոր, ամէն ամսոյ սկիզբը, նոյն ծրագրով և նոյն ուղղութեամբ. աւելի ճիշտ և քաղցրագործութիւն:

Ուսումնասիրելիս ընդունուցան ընտրութեան արդիւնքն ու կը մտնէ երկրպատուութեան արդիւնքն: Այս մէջ շնորհակցեալ ընտրութեան ընդունուցան կը խնդրուի, իսկ ազգայինները կը հրաժարուին ընտրութեան: «Հանդէս ամսագրոյ» ամսագրը պիտի հրատարակուի կանոնաւոր, ամէն ամսոյ սկիզբը, նոյն ծրագրով և նոյն ուղղութեամբ. աւելի ճիշտ և քաղցրագործութիւն:

Ուսումնասիրելիս ընդունուցան ընտրութեան արդիւնքն ու կը մտնէ երկրպատուութեան արդիւնքն: Այս մէջ շնորհակցեալ ընտրութեան ընդունուցան կը խնդրուի, իսկ ազգայինները կը հրաժարուին ընտրութեան: «Հանդէս ամսագրոյ» ամսագրը պիտի հրատարակուի կանոնաւոր, ամէն ամսոյ սկիզբը, նոյն ծրագրով և նոյն ուղղութեամբ. աւելի ճիշտ և քաղցրագործութիւն:

Ուսումնասիրելիս ընդունուցան ընտրութեան արդիւնքն ու կը մտնէ երկրպատուութեան արդիւնքն: Այս մէջ շնորհակցեալ ընտրութեան ընդունուցան կը խնդրուի, իսկ ազգայինները կը հրաժարուին ընտրութեան: «Հանդէս ամսագրոյ» ամսագրը պիտի հրատարակուի կանոնաւոր, ամէն ամսոյ սկիզբը, նոյն ծրագրով և նոյն ուղղութեամբ. աւելի ճիշտ և քաղցրագործութիւն:

Ուսումնասիրելիս ընդունուցան ընտրութեան արդիւնքն ու կը մտնէ երկրպատուութեան արդիւնքն: Այս մէջ շնորհակցեալ ընտրութեան ընդունուցան կը խնդրուի, իսկ ազգայինները կը հրաժարուին ընտրութեան: «Հանդէս ամսագրոյ» ամսագրը պիտի հրատարակուի կանոնաւոր, ամէն ամսոյ սկիզբը, նոյն ծրագրով և նոյն ուղղութեամբ. աւելի ճիշտ և քաղցրագործութիւն:

Հասցէն՝ Rédaction de la Revue « Handess Amorya », Vienne (Autriche). VII/2 Mechtharistengasse 4.

324

ՊԱՅՆԻՐԱՅԱԼԻ ԿԱՐԴԻՆԻՆԻՐԱՅԱՆ

Ստացանք Վաղղիւն-Երզրանը, բանաստեղծութիւններու, ազգային, յեղափոխական, սիրային և ժողովրդական երգերու ճոխ հաւաքածուն. որուն անհամար կը սպասէր հայ անարարութիւնը:

800 մեծադիր երկունքէ բաղկացած, ընտիր թուղթի վրայ, զեղեցիկ պատկերներով զարդարուն սոյն երգարանը կուգայ մեծ պակաս մը լրացնելու մեր ազգային գրականութեան մէջ:

Գինն է՝ ճամբու ծախքով 1 ու կէս տոլար Գինի փափաքողք պէտք է գիտնի:

K. KHORANIAN 379 P. O. Box, Lynn Mass. (U. S. A.)

Ձեռք կը ծախուի Ամերիկա «Հայրենիք» տպարանին մէջ, և ի Գահիրէ Արշալոյս օր խմբագրութեան թով:

Արտատնական համար 7 ֆրանք Պարակատարի 6

